

BILAGOR

TILL

FULLMÄKTIGESAMMANTRÄDET

2018-12-10

Central förvaltning

1

INFORMATION

2018-11-28

Sida: 1(1)

Dnr:

FÖRTECKNING ÖVER INKOMNA EJ BEHANDLADE MOTIONER

Inkom den	Dnr, motion från	Handläggare
2018-02-09	LD18/00647 Jenny Nordahl (SD): Inför gratis screening/PSA-prov för de män över 45 år som önskar, för att hitta prostatacancer i tid	Anders Thulin

2018-10-02 Tandvårdsnämnden
2018-11-26 Landstingsstyrelsen
2018-12-10 Landstingsfullmäktige

Höjning av Folktandvården Dalarnas taxa enligt Landstingsprisindex (LPIK)

Ordförandens förslag

1. Ett principbeslut där årlig höjning av Folktandvårdens taxa sker utifrån Landstinget Dalarnas (Region Dalarnas) slutliga budgetbeslut baserat på Landstingsprisindex (LPIK) istället för det tidigare beräknade landsgenomsnittliga höjningarna av Tandvårds- och Läkemedelsverket (TLV) referenspris.

Sammanfattning

Det finns många fördelar att följa Landstingsprisindex som kan hjälpa till att skapa stabilitet i ekonomin för tandvården. Alla verksamheter och alla delar av Landstingets samlade ekonomi beräknas samt planeras och styrs utifrån de bedömningar som ryms i beslut om plan och budget 2019. Folktandvården följer då ökningen på kostnaderna som likt övriga landstinget istället för TLVs beräkningar för ett landsgenomsnitt i tandvården.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag
- b) Protokollsutdrag tandvårdsnämnden 2018-10-02 § 25
- c) Beslutsunderlag tandvårdsnämnden
- d) Protokollsutdrag Landstingsstyrelsen 2018-11-26 § 131

Beskrivning av ärendet och skälen för förslaget

TLV beslutar om referenspriser för de tandvårdsåtgärder som ingår i det statliga tandvårdsstödet. Det är exempelvis fyllningar, rotbehandlingar och kronor. Referenspriserna ligger till grund för beräkningen av hur stor del av kostnaden staten betalar vid en tandvårdsbehandling.

Det är fri prissättning inom tandvården i Sverige. Det innebär att varje tandläkare och tandhygienist kan ta vilket pris de vill för den tandvård de utför. Referenspriserna gör det lättare för patienterna att jämföra priser på tandvård. Referenspriset talar om vad ett normalpris för en behandling kan vara och tar hänsyn till hela behandlingskosten, inklusive tandtekniskt arbete och material.

000003

Det finns två referenspriser för många åtgärder; ett för allmäntandvård och ett för specialisttandvård.

2011-12-06 togs beslutet av Tandvårdsnämnden att Folktandvårdens taxa ska med ringa avvikelser följa TLVs (Tandvårds- och Läkemedelsverkets) referenspriser. Taxan har sedan dess följt ändringarna i referenspriserna dock med avvikelse för år 2018 då taxan höjdes med 3%, enligt Tandvårdsnämndens beslut, i förhållande till TLVs höjning 0,45%. Detta för att täcka höjda kostnader i tandvården.

TLVs ändring av referenspriserna är inte alltid en höjning utan kan ibland även innebära en sänkning av priset för vissa åtgärder, vilket innebär svårigheter för Folktandvården att klara sin ekonomi eftersom lönekostnader och övriga kostnader alltid ökar utifrån LPIK.

Kommuner och landsting samt företag som är verksamma inom den kommunala sektorn använder prisindex i olika sammanhang. Det handlar om budgetering, planering och upphandling. Landstingsprisindex (LPIK) är avsett att användas för landstingssektorn som underlag vid beräkningen av kostnaderna för löne- och prisutvecklingen i fasta löner och priser.

Det finns många fördelar att följa Landstingsprisindex som kan hjälpa till att skapa stabilitet i ekonomin för tandvården. Alla verksamheter och alla delar av Landstingets samlade ekonomi beräknas samt planeras och styrs utifrån de bedömningar som ryms i beslut om plan och budget 2019. Folktandvården följer då ökningen på kostnaderna som likt övriga landstinget istället för TLVs beräkningar för ett landsgenomsnitt i tandvården.

Patientperspektiv

Ringa justeringar från gällande referensprislista.

Finansiering och ekonomiska konsekvenser

Bättre följsamhet för särredovisningskravet att vuxentandvården ska generera intäkter till landstinget enligt gällande avkastningskrav samt bättre möjlighet att klara ökade kostnader utifrån LPIK.

Arbetsmiljö och medarbetare

Bättre arbetsmiljö eftersom landstingets avkastningskrav kan tillgodoses utan ytterligare produktionsökning.

Samverkan med fackliga organisationer

Information enligt MBL §10 ägde rum 2018-09-18.

000004

Uppföljning

Ärendet utgör en årligen återkommande uppföljning av LPIK i fastlagd Finansplan, uppföljning av ekonomin i ledningsgruppen och redovisning i Tandvårdsnämnden.

Landstingsfullmäktiges Beslutsärenden

§ 25 Höjning av Folktandvården Dalarnas taxa enligt Landstingsprisindex (LPIK)

Diarienummer LD18/03272

Tandvårdsnämndens beslut

Tandvårdsnämnden föreslår landstingsstyrelsen föreslå fullmäktige.

1. Ett principbeslut där årlig höjning av Folktandvårdens taxa sker utifrån Landstinget Dalarnas (Region Dalarna) slutliga budgetbeslut baserat på Landstingsprisindex (LPIK) istället för det tidigare beräknade landsgenomsnittliga höjningarna av Tandvårds- och Läkemedelsverket (TLV) referenspris.

Sammanfattning av ärendet

Det finns många fördelar att följa Landstingsprisindex som kan hjälpa till att skapa stabilitet i ekonomin för tandvården. Alla verksamheter och alla delar av Landstingets samlade ekonomi beräknas samt planeras och styrs utifrån de bedömningar som ryms i beslut om plan och budget 2019.

Folktandvården följer då ökningen på kostnaderna som likt övriga landstinget istället för TLV's beräkningar för ett landsgenomsnitt i tandvården.

I ärendet redovisas följande dokument:

A) Beslutsunderlag

Utdrag exp 2018-10-02 till 1.
2.
3.

Vid protokollet :

[Mötessekreterarens namn]

Bestyrkes i tjänsten

[Intygarens namn]

000006

Höjning av Folktandvården Dalarnas taxa enligt Landstingsprisindex (LPIK)

Ordförandens förslag

Tandvårdsnämnden föreslår landstingsstyrelsen föreslå fullmäktige.

1. Ett principbeslut där årlig höjning av Folktandvårdens taxa sker utifrån Landstinget Dalarnas (Region Dalarna) slutliga budgetbeslut baserat på Landstingsprisindex (LPIK) istället för det tidigare beräknade landsgenomsnittliga höjningarna av Tandvårds- och Läkemedelsverket (TLV) referenspris.

Sammanfattning

Det finns många fördelar att följa Landstingsprisindex som kan hjälpa till att skapa stabilitet i ekonomin för tandvården. Alla verksamheter och alla delar av Landstingets samlade ekonomi beräknas samt planeras och styrs utifrån de bedömningar som ryms i beslut om plan och budget 2019. Folktandvården följer då ökningen på kostnaderna som likt övriga landstinget istället för TLV's beräkningar för ett landsgenomsnitt i tandvården.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag

Beskrivning av ärendet och skälen för förslaget

TLV beslutar om referenspriser för de tandvårdsåtgärder som ingår i det statliga tandvårdsstödet. Det är exempelvis fyllningar, rotbehandlingar och kronor. Referenspriserna ligger till grund för beräkningen av hur stor del av kostnaden staten betalar vid en tandvårdsbehandling.

Det är fri prissättning inom tandvården i Sverige. Det innebär att varje tandläkare och tandhygienist kan ta vilket pris de vill för den tandvård de utför. Referenspriserna gör det lättare för patienterna att jämföra priser på tandvård. Referenspriset talar om vad ett normalpris för en behandling kan vara och tar hänsyn till hela behandlingskostnaden, inklusive tandtekniskt arbete och material.

Det finns två referenspriser för många åtgärder; ett för allmäntandvård och ett för specialisttandvård.

000007

2011-12-06 togs beslutet av Tandvårdsnämnden att Folktandvårdens taxa ska med ringa avvikelser följa TLV's (Tandvårds-och Läkemedelsverkets) referenspriser. Taxan har sedan dess följt ändringarna i referenspriserna dock med avvikelse för år 2018 då taxan höjdes med 3%, enligt Tandvårdsnämndens beslut, i förhållande till TLV's höjning 0,45%. Detta för att täcka höjda kostnader i tandvården.

TLV's ändring av referenspriserna är inte alltid en höjning utan kan ibland även innebära en sänkning av priset för vissa åtgärder, vilket innebär svårigheter för Folktandvården att klara sin ekonomi eftersom lönekostnader och övriga kostnader alltid ökar utifrån LPIK.

Kommuner och landsting samt företag som är verksamma inom den kommunala sektorn använder prisindex i olika sammanhang. Det handlar om budgetering, planering och upphandling. Landstingsprisindex (LPIK) är avsett att användas för landstingssektorn som underlag vid beräkningen av kostnaderna för löne- och prisutvecklingen i fasta löner och priser.

Det finns många fördelar att följa Landstingsprisindex som kan hjälpa till att skapa stabilitet i ekonomin för tandvården. Alla verksamheter och alla delar av Landstingets samlade ekonomi beräknas samt planeras och styrs utifrån de bedömningar som ryms i beslut om plan och budget 2019. Folktandvården följer då ökningen på kostnaderna som likt övriga landstinget istället för TLV's beräkningar för ett landsgenomsnitt i tandvården.

Patientperspektiv

Ringa justeringar från gällande referensprislista.

Finansiering och ekonomiska konsekvenser

Bättre följsamhet för särredovisningskravet att vuxentandvården ska generera intäkter till landstinget enligt gällande avkastningskrav samt bättre möjlighet att klara ökade kostnader utifrån LPIK.

Arbetsmiljö och medarbetare

Bättre arbetsmiljö eftersom landstingets avkastningskrav kan tillgodoses utan ytterligare produktionsökning.

Samverkan med fackliga organisationer

Information enligt MBL §10 äger rum 2018-09-18.

Uppföljning

Ärendet utgör en årligen återkommande uppföljning av LPIK i fastlagd Finansplan, uppföljning av ekonomin i ledningsgruppen och redovisning i Tandvårdsnämnden.

000009

Landstingsfullmäktiges Beslutsärenden

§ 131 Höjning av Folk tandvården Dalarnas taxa enligt Landstingsprisindex (LPIK)

Diarienummer LD18/03272

Landstingsstyrelsens beslut

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige.

1. Ett principbeslut där årlig höjning av Folk tandvårdens taxa sker utifrån Landstinget Dalarnas (Region Dalarnas) slutliga budgetbeslut baserat på Landstingsprisindex (LPIK) istället för det tidigare beräknade landsgenomsnittliga höjningarna av Tandvårds- och Läkemedelsverket (TLV) referenspris.

Sammanfattning av ärendet

Det finns många fördelar att följa Landstingsprisindex som kan hjälpa till att skapa stabilitet i ekonomin för tandvården. Alla verksamheter och alla delar av Landstingets samlade ekonomi beräknas samt planeras och styrs utifrån de bedömningar som ryms i beslut om plan och budget 2019.

Folk tandvården följer då ökningen på kostnaderna som likt övriga landstinget istället för TLVs beräkningar för ett landsgenomsnitt i tandvården.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag **Bilaga § 131 a**
- b) Protokollsutdrag tandvårdsnämnden 2018-10-02 § 25 **Bilaga § 131 b**
- c) Beslutsunderlag tandvårdsnämnden **Bilaga § 131 c**

Utdrag exp **2018-11-28** till 1.
2.
3.

Vid protokollet :

Jessica Johansen

Bestyrkes i tjänsten

[Intygarens namn]

2018-11-16 Landstingsstyrelsens arbetsutskott
2018-11-26 Landstingsstyrelsen
2018-12-10 Landstingsfullmäktige

Revidering av landstingets/regionens reglementshäfte

Ordförandens förslag

1. Region Dalarnas reglementshäfte med nedanstående förändringar i förhållande till Landstinget Dalarnas nuvarande reglementshäfte ska träda i kraft 2019-01-01 med undantag enligt punkten 4.
2. Regionfullmäktiges arbetsordning kompletteras med bestämmelser om råd och politiska sekreterare enligt bilaga b). Därutöver revideras 10 §, som blir 11 § enligt bilaga c).
3. Regionstyrelsens reglemente revideras enligt bilaga d) vad gäller arbetsutskottet och personalutskottet, genom borttagande av regionberedningen, tillskapande av en hållbarhetsberedning samt genom överföring av vissa uppgifter som tidigare åvilat de lokala hälso- och sjukvårdsberedningarna och införande av en möjlighet att inrätta tidsbegränsade råd.
4. Bestämmelserna om utskotten i Landstingsstyrelsens reglemente 32-36 §§ enligt bilaga e) ska träda i kraft när fullmäktiges protokoll har justerats.
5. Hälso- och sjukvårdsnämndens reglemente revideras enligt bilaga f) genom borttagande av hälso- och sjukvårdsberedningarna och tolk- och hörselrådet, överföring av ansvaret för E-hälsofrågor från styrelsens arbetsutskott samt komplettering med ett välfärdsråd.
6. Pensionärsrådets reglemente revideras enligt bilaga g).
7. Funktionshinderrådets reglemente revideras enligt bilaga h).
8. Arvodesreglementet revideras enligt bilaga i).

Sammanfattning

Landstingets reglementshäfte transformeras för att svara mot det nya Region Dalarnas organisation. Förutom redan beslutad namnändring anpassas reglementena till det beslut som fullmäktige har tagit om den politiska organisationen för kommande mandatperiod. Till detta kommer förslag om avveckling av de lokala hälso- och sjukvårdsberedningarna, tillförande av en hållbarhetsberedning, utökat och förtydligat uppdrag för personalutskottet, reglering av de politiska sekreterarna, råden samt olika samverkansorgan.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag
- b) Förslag nya paragrafer i Regionfullmäktiges arbetsordning
- c) Förslag revidering av 10 § Regionfullmäktiges arbetsordning.
- d) Förslag särskilda bestämmelser i Regionstyrelsens reglemente
- e) Förslag Landstingsstyrelsens utskott
- f) Förslag särskilda bestämmelser i Hälso- och sjukvårdsnämndens reglemente
- g) Förslag revidering av Pensionärsrådets reglemente
- h) Förslag revidering av Funktionshinderrådets reglemente
- i) Förslag Arvodesreglementet
- j) Protokollsutdrag Landstingsstyrelsen 2018-11-26 § 132

Beskrivning av ärendet och skälen för förslaget

Politiska sekreterare

Landstingsfullmäktige inrättade genom beslut 2005-09-12, § 105, dnr LD05/1608 tjänster som politiska sekreterare som en form av partistöd fr.o.m. 2005-10-01. Partier med 20 mandat eller fler i landstingsfullmäktige skulle få tillsätta en heltidstjänst. Partier med 5 mandat eller fler men mindre än 20 skulle få en halvtidstjänst vardera. Partier med färre än 5 mandat skulle få tillsätta en tjänst med 40 % av heltid.

Fr.o.m. 2011-01-01 infördes bestämmelser om de politiska sekreterarna i landstingsfullmäktiges arbetsordning. Där gjordes bl.a. följande reglering.

"Fullmäktige ska efter allmänna val fastställa hur stor den sammanlagda tjänstgöringsgraden ska vara för de politiska sekreterarna under mandatperioden. Mellan de partier som ingår i den politiska majoriteten och de partier som ingår i oppositionen fördelas tillgången till politiska sekreterare. Partierna fördelar därefter tiden för anställning av politiska sekreterare inbördes på det sätt som partierna kommer överens om.

För mandatperioden 2011-2014 inrättas 6 tjänster som politisk sekreterare fördelade så att majoritetspartierna disponerar 2,5 tjänster och oppositionspartierna disponerar 3,5 tjänster. Fördelningen av dessa tjänster överenskommes därefter mellan företrädarna för de politiska partierna."

Landstingsstyrelsen förtydligade anställningsvillkoren för de politiska sekreterarna genom beslut 2012-10-08, § 109, dnr LD11/02996 där det genom ett PM bl.a. slogs fast.

"Fördelning av tjänsterna mellan majoritet och opposition beslutas av landstingsfullmäktige. Fördelning inom blocken bestäms genom överenskommelser mellan de politiska partierna. Omfattning kan vara del- eller heltid."

Genom en ändring i kommunallagen 2014 (SFS 2013:1053) kom tillgången till politiska sekreterare att inte längre definieras som partistöd. I samband

med den lagändringen togs bestämmelserna om politiska sekreterare bort från Landstingsfullmäktiges arbetsordning.

Under den senaste mandatperioden har det funnits 6,5 tjänster som politiska sekreterare, som resultat av en politisk uppgörelse vid mandatperiodens början. Nedan framgår fördelningen av dessa tjänster.

Parti	Antal mandat	Politisk sekreterare
<i>Socialdemokraterna (S)</i>	29	1,5
<i>Moderaterna (M)</i>	16	1,0
<i>Centerpartiet (C)</i>	10	1,0
<i>Sverigedemokraterna (SD)</i>	8	0,5
<i>Vänsterpartiet (V)</i>	6	0,5
<i>Dalarnas sjukvårdsparti (DSP)</i>	4	0,5
<i>Miljöpartiet (MP)</i>	4	0,5
<i>Kristdemokraterna (KD)</i>	3	0,5
<i>Liberalerna (L)</i>	3	0,5

Förslaget är nu att åter föra in de grundläggande bestämmelserna om politiska sekreterare i fullmäktiges arbetsordning och att därvid återgå till en fast fördelning utifrån mandatfördelningen i fullmäktige. Därvid ska partier med fler än 8 mandat få tillgång till en heltidstjänst som politisk sekreterare och partier med 8 mandat eller färre får en halvtidstjänst.

Anställningsförhållanden och instruktioner för de politiska sekreterarna ska Regionstyrelsen ha mandat att besluta om.

En aktuell tablå enligt ovanstående modell kommer då att resultera i ett oförändrat antal tjänster som politiska sekreterare och se ut på följande sätt.

Parti	Antal mandat	Politisk sekreterare
<i>Socialdemokraterna (S)</i>	24	1,0
<i>Moderaterna (M)</i>	16	1,0
<i>Sverigedemokraterna (SD)</i>	10	1,0
<i>Centerpartiet (C)</i>	9	1,0
<i>Dalarnas sjukvårdsparti (DSP)</i>	6	0,5
<i>Kristdemokraterna (KD)</i>	6	0,5
<i>Vänsterpartiet (V)</i>	6	0,5
<i>Liberalerna (L)</i>	3	0,5
<i>Miljöpartiet (MP)</i>	3	0,5

Regionråd och oppositionsråd

Vid revideringen av arvodesreglementet definierades landstingsråd (regionråd fr.o.m. 2019) och oppositionsråd för första gången i beslutsunderlaget. I den kommunallag som trädde i kraft vid årsskiftet 2018 (2017:725) fanns för första gången begreppen landstingsråd och oppositionsråd nämnda. I 4 kap. 2 § kommunallagen (KL) stadgas sålunda.

"Den som inom kommunen eller landstinget fullgör ett förtroendeuppdrag på heltid eller betydande del av heltid ska ha benämningen kommunalråd, borgarråd, landstingsråd, oppositionsråd eller en annan benämning som fullmäktige bestämmer."

Det är därför dags att fullmäktige beslutar om titulaturen för dessa förtroendevalda. En bestämmelse om råden förs därför in i Regionfullmäktiges arbetsordning.

11 § fullmäktiges arbetsordning - inkallande av ersättare

Fr.o.m. valet 2018 utgör Dalarnas län en enda valkrets enligt en ändring i 4 kap. 5 § vallagen. Detta gör att ett stycke i 10 § inte längre är relevant och tas bort från paragrafen. Samtidigt har upptäckts att utpekandet av landstingsdirektörens sekreterare som ansvarig för sammanställning av tjänstgörande ersättare inte längre överensstämmer med aktuell hantering. Regionstyrelsens kansli pekas istället ut som ansvarigt för sammanställningen. I praktiken är detta ett verkställighetsuppdrag som kanslichefen ansvarar för att fördela. Paragrafen kommer att få nummer 11 i den reviderade arbetsordningen på grund av att paragraferna om råd och politiska sekreterare föreslås läggas till i arbetsordningen.

Personalutskottet

Hittills har det rått personunion mellan arbetsutskott och personalutskott enligt 32-34 §§ landstingsstyrelsens reglemente. Presidiet i personalutskottet behöver emellertid inte vara identisk med det som är valt för arbetsutskottet.

Nu föreslås en tydligare åtskillnad mellan dessa utskott innebärande att arbetsutskottet inte tillika ska utgöra personalutskott. Personalutskottet ska därför väljas separat i landstings-/regionstyrelsen.

Personalutskottet ska under styrelsen ansvara för regionens arbetsgivarstrategi inklusive personal- och lönepolicy. Ansvaret innefattar beredning av alla övergripande styrdokument och principiella beslut på personalområdet samt övriga frågor som ankommer på Regionstyrelsen i dess egenskap av personalmyndighet.

Personalutskottet föreslås också få utvidgade beslutsbefogenheter. Det är personalutskottet som ska ha uppgiften att tolka arvodesreglementet och

besluta om hur bestämmelser om arvoden, pension och ersättningar av olika slag för de förtroendevalda ska tillämpas i enskilda fall.

Personalutskottet ska också få mandat att anställa förvaltningschefer och direktörer, undantaget regiondirektören och biträdande regiondirektören som är Regionstyrelsens uppgift och chefen för Patientnämndens kansli, som liksom tidigare, utses av Patientnämnden. Samtliga tjänster som förvaltningschefer och direktörer föreslås därmed bli politiskt tillsatta tjänster.

Regionstyrelsen kan därutöver genom sina delegeringsbestämmelser delegera särskilda beslut på personalområdet till personalutskottet. I styrelsens gällande delegeringsbestämmelser finns för närvarande delegerat till personalutskottet en rätt att ge uppdrag till personaldirektören.

Ansaret för samverkan med kommunerna (POLSAM)

I 32 § Hälso- och sjukvårdsnämndens reglemente regleras idag den samverkan med kommunerna som sker i de s.k. POLSAM. Det är de lokala hälso- och sjukvårdsberedningarna som har representerat landstinget i denna samverkan. Istället för hälso- och sjukvårdsberedningar föreslås att detta ansvar att representera Region Dalarna i samverkan med kommunerna fördelas mellan Regionstyrelsens ledamöter och att organen betecknas politiska samverkansråd (POLSAM).

Regionberedningen

2015-01-01 inrättades en regionberedning med uppgift att bereda trafikfrågor, internationella frågor, frågor som behandlats i Samverkansnämnden och övriga frågor. Frågorna kring regionbildningen; först planerna på en storregion och sedan förverkligandet av en länsregion har de senaste åren tagit en stor del av beredningens tid. Inför regionbildningen tillskapades Hälso- och sjukvårdsnämnden 2017-01-01, Kollektivtrafiknämnden 2018-10-01 och Regionala utvecklingsnämnden 2018-09-01. Det finns därmed nämnder som ska ta hand om de frågor som regionberedningen en gång inrättades för. Eftersom uppdraget är avslutat i och med regionbildningen vid årsskiftet ska beredningen upphöra. Detta är vad den parlamentariska arbetsgruppen föreslog och landstingsfullmäktige beslutade 2018-06-11, § 69, dnr LD18/01976 i beslutet om politisk organisation under kommande mandatperiod.

Tidsbegränsade råd och hållbarhetsberedning

Den parlamentariska arbetsgruppen som föreslog politisk organisation under kommande mandatperiod resonerade kring de råd som finns inom kommunalförbundet Region Dalarna; infrastruktur/kommunikation, hållbar

utveckling, kompetensförsörjning/arbetsmarknad samt innovation/företagande. Eftersom flera av de frågor som har behandlats där ingår i ansvarsområdena för nämndorganisationen i det nya Region Dalarna, lämnade arbetsgruppen inga förslag beträffande dessa råd. Däremot föreslogs att Regionstyrelsen skulle få en befogenhet att inrätta tidsbegränsade råd och utse ledamöter till sådana, för att täcka behov som kan finnas.

När det gäller hållbarhetsfrågorna föreslås inrättandet av en särskild hållbarhetsberedning under Regionstyrelsen, som förutom hållbarhetsfrågor också ska ha folkhälsa inom sitt ansvarsområde.

Hälso- och sjukvårdsberedningarna

Såväl existensen av som uppdraget för de lokala hälso- och sjukvårdsberedningarna har debatterats politiskt ända sedan Dalamodellen och föregångarna, de lokala hälso- och sjukvårdsnämnderna avvecklades. Nu föreslås att dessa lokala beredningar ska upphöra. De uppgifter som fortfarande behöver finnas kvar ska övertas av Velfärdsrådet och av ledamöter i Regionstyrelsen inom ramen för den samverkan som sker med kommunerna.

Velfärdsråd

Den parlamentariska arbetsgruppen som föreslog politisk organisation under kommande mandatperiod föreslog att ett velfärdsråd skulle inrättas kopplat till hälso- och sjukvårdsnämnden för att fortsätta det arbete som bedrivits inom det råd med samma namn som funnits kopplat till kommunalförbundet Region Dalarna. Detta velfärdsråd ska bibehålla uppgiften som politiskt samverkansorgan på övergripande regional nivå mellan kommunerna och det nya Region Dalarna. Denna samverkan omfattar kommunernas omsorgsverksamhet, kommunernas och regionens hälso- och sjukvård, vissa gemensamma utvecklingsinsatser samt förslag till överenskommelser inom området. Rådet föreslås bestå av samtliga kommuners ordförande i socialnämnd/ omsorgsnämnd samt hälso- och sjukvårdsnämndens presidium.

Pensionärsrådets och Funktionshinderrådets reglementen

Såväl Pensionärsrådets som Funktionshinderrådets reglementen behöver revideras med hänsyn till att kommunalförbundet Region Dalarna inte längre kommer att utse ledamöter till råden fr.o.m. 2019.

Arvodesreglementet

I 7 § arvodesreglementet görs förtydliganden avseende tjänstgöringsgraden för råden. I samband med valen av landstingsråd och oppositionsråd och fullmäktiges beslut om revideringar av arvodesreglementet 2018-10-15 kom tillämpningen av 7 § och bilaga 2 till reglementet att få effekter som inte var avsedda. Landstingsstyrelsens arbetsutskott har 2018-11-16 tolkat arvodesreglementet. För oppositionsråden framgick inte vilken tjänstgöringsgrad vart och ett av råden skulle ha. Arvodesreglementet har förtydligats med denna information.

Patientperspektiv

För alla de patienter som får vård växelvis genom kommunernas försorg och växelvis genom regionens, har Valfärdsrådet en viktig roll för att överbrygga övergångar och underlätta gemensamma vårdprocesser.

Finansiering och ekonomiska konsekvenser

Borttagandet av de lokala hälso- och sjukvårdsberedningarna och regionberedningen kommer att innebära besparingar av ersättningar till de förtroendevalda. Att separera arbets- och personalutskottet från varandra kan komma att innebära ökade kostnader, liksom inrättandet av hållbarhetsberedningen.

Juridik

Enligt 5 kap. 1 § KL beslutar fullmäktige om nämndernas organisation och verksamhetsformer. Enligt 5 kap. 71 § KL ska fullmäktige anta en arbetsordning.

Folkhälsa

För Hälso- och sjukvårdsnämnden, Valfärdsrådet och Hållbarhetsberedningen är folkhälsa ett prioriterat område att bevaka och utveckla.

Samverkan med fackliga organisationer

Reglementshäftet är inte föremål för facklig samverkan.

Uppföljning

Den politiska organisationen och de spelregler som hör samman med den följs upp kontinuerligt och ändras vid behov. Inför varje ny mandatperiod görs en översyn av reglementshäftet.

Förslag – tillägg i fullmäktiges arbetsordning

Under avsnittet "Nämnder och beredningar" tillfogas 2 nya paragrafer, 7-8 §§. Efterföljande paragrafer i arbetsordningen förskjuts därför och arbetsordningen kommer att sluta med 49 §.

Regionråd och oppositionsråd

7 §

Enligt 4 kap. 2 § kommunallagen ska den som inom kommunen eller landstinget fullgör ett förtroendeuppdrag på heltid eller betydande del av heltid ha benämningen kommunalråd, borgarråd, landstingsråd, oppositionsråd eller en annan benämning som fullmäktige bestämmer.

En sådan förtroendevald får tidigast väljas av fullmäktige vid första sammanträdet efter det att val av fullmäktige har hållits i hela landet.

I Region Dalarna ska varje oppositionsparti som är företrätt i regionfullmäktige ha rätt att utse 0,1 råd per erhållet mandat i fullmäktige, dock lägst 0,4. De partier som ingår i den styrande koalitionen ska benämna sina råd "regionråd", medan övriga partier ska benämna sina råd "oppositionsråd". I regionrådets uppdrag ska ingå ordförandeuppdrag. För att benämnas regionråd ska tjänstgöringsgraden per person uppgå till sammanlagt minst 0,5. För den styrande koalitionen kan tjänstgöringsgraden sammantaget uppgå till mer än 10 % per erhållet mandat

Politiska sekreterare

8 §

Enligt 4 kap. 33 § kommunallagen får kommuner och landsting anställa politiska sekreterare för att biträda de förtroendevalda i det politiska arbetet. Politiska sekreterare får inte anställas för längre tid än till utgången av det år då val av fullmäktige ska hållas nästa gång i hela landet. Bestämmelserna om anställningsskydd ska inte tillämpas för politiska sekreterare. En politisk sekreterare har enligt 34 § samma kapitel rätt till den ledighet från sin anställning som behövs för tjänstgöringen.

I Region Dalarna ska partier med fler än 8 mandat få tillgång till en heltidstjänst som politisk sekreterare och partier med 8 mandat eller färre får en halvtidstjänst. En heltidstjänst ska vara möjlig att dela på två personer. Därvid får tjänstgöringsgraden inte understiga 40%.

De politiska sekreterarna är anställda av regionen och ska erhålla kontorsrum och övriga s.k. OH-resurser i förhållande till sin tjänstgöringsgrad.

Regionstyrelsen utgör arbetsgivare för de politiska sekreterarna med ansvar för arbetsmiljö, lönesättning och årlig lönerevision. Regionstyrelsen beslutar om gemensamma anställningsförhållanden och gemensamma instruktioner för de politiska sekreterarna.

Anställningen som politisk sekreterare tillsätts av respektive parti, som också är ansvarigt för arbetsuppgifter och arbetsledning. Arbetsgivaransvaret utövas av den administrativa chefen på Regionstyrelsens kansli, som ansvarar för administrationen kring anställningarna, som t.ex. anställningsavtal, semester och tjänsteresor.

Anmälan av hinder för tjänstgöring vid fullmäktigesammanträde och inkallande av ersättare

101 §

Är fullmäktigeledamot förhindrad att delta i fullmäktigesammanträde eller del därav, ska ledamoten anmäla detta i så god tid som möjligt till sitt partis politiska sekreterare.

~~Landstingsdirektörens sekreterare~~Regionstyrelsens kansli

sammanställer före fullmäktigesammanträdet uppgifterna från de politiska sekreterarna. Sker anmälan så tidigt, att det kan antas, att den ersättare som står i tur att tjänstgöra kan nås av skriftlig kallelse till tjänstgöring, ska sådan kallelse utfärdas. Om anmälan görs senare, ankommer det på den politiska sekreteraren att på annat sätt komma i förbindelse med ersättaren personligen. Om ingen kontakt nås med den sökta eller om denne förklarar sig vara förhindrad att inställa sig vid fullmäktigesammanträdet, upprepas förfarandet i förhållande till den ersättare som därefter står närmast i tur efter samma regler. Förhinder som uppkommer under pågående sammanträde anmäls till fullmäktiges sekreterare.

~~Om partiets samtliga ersättare i valkretsen är förhindrade att inställa sig till sammanträde eller att vidare delta i sammanträde, inträder ersättare som har utsetts för partiet i annan valkrets.~~

~~Därvid har ersättare, som har utsetts i valkrets där partiets röstetal är högst, företräde.~~

Vad som sagts om ledamot gäller även ersättare, som redan kallats till tjänstgöring i stället för ledamot.

Om ledamot eller tjänstgörande ersättare måste lämna sammanträdet ska detta anmälas till presidiet dit också voteringsdosan återlämnas.

Om ledamot uteblir från sammanträde utan att i förväg ha anmält hinder eller uppstår hinder för ledamot eller tjänstgörande ersättare under pågående sammanträde, inträder på ordförandens anmodan i ledamotens ställe ersättare från samma parti, som är närvarande vid sammanträdet och står i tur att tjänstgöra eller är behörig att tjänstgöra. Tillträdande ersättare anmäler sin ankomst till presidiet och får där voteringsdosan.

Partier med fler än 10 mandat i landstingsfullmäktige får ha 2 extra ersättare under fullmäktigesammanträdena som är disponibla för att tjänstgöra som ledamöter vid sammanträdet. Partier med högst 10 mandat får ha 1 sådan ersättare.

Ledamot eller ersättare bör ej inträda i tjänstgöring under pågående handläggning av ett ärende.

LANDSTINGSREGIONSTYRELSENS REGLEMENTE

SÄRSKILDA BESTÄMMELSER

000020

Ledamöter och omröstningsregler

23 §

[LandstingsRegion](#)styrelsen består av 15 ledamöter och 15 ersättare.

24 §

Föreskrifterna i 30-34 §§ fullmäktiges arbetsordning äger, bortsett från att elektronisk voteringsutrustning som regel inte används, motsvarande tillämpning för [landstingsregion](#)styrelsen.

Övergripande ansvar

25 §

[LandstingsRegion](#)styrelsen ska styra, utveckla och samordna förvaltningen av [Landstinget Region](#) Dalarnas angelägenheter och utöva kontroll över övriga nämnders verksamhet. Styrelsen ska också ha fortlöpande uppsikt över verksamheten i de företag som [landstinget regionen](#) helt eller delvis äger eller annars har intresse i och som avses i 10 kap. 1-9 §§ kommunallagen, främst vad gäller ändamål, ekonomi och efterlevnad av uppställda direktiv, men också i avseende på övriga förhållanden av betydelse för [landstinget regionen](#). Styrelsen ska vidare ha uppsikt över [landstingsregion](#)kommunal verksamhet som bedrivs i sådana kommunalförbund som [landstinget regionen](#) är medlem i.

Styrelsen har planerings- och uppföljningsansvar för [landstingets Region Dalarnas](#) totala resursutnyttjande samt att olika verksamheter bedrivs effektivt och efter fastställda mål. I detta ansvar ingår att leda och samordna [landstingets regionens](#) verksamhetsplanering.

Styrelsen ansvarar för den [landstings](#)övergripande ekonomiska förvaltningen, den [landstings](#)övergripande personalplaneringen och de [landstings](#)övergripande arbetsgivarfrågorna, det [landstings](#)övergripande arbetsmiljöansvaret, det [landstings](#)övergripande miljöarbetet samt [landstingets den](#) centrala informationsverksamhet~~en~~ med dess informationskanaler.

Styrelsen har det övergripande ansvaret för [landstingets Region Dalarnas](#) säkerhet som bl. a. omfattar patientsäkerhet, brandsäkerhet, IT-säkerhet och informationssäkerhet.

Styrelsen ska uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på [landstingets regionens](#) utveckling och ekonomiska ställning. Styrelsen ansvarar inom ramen för sina befogenheter för att

000021

möta och åtgärda problem som uppmärksammas genom omvärldsbevakningen samt är skyldig att hos övriga nämnder, fullmäktige, andra myndigheter eller regeringen göra de framställningar som behövs för att påkalla deras insatser när åtgärder behövs som kräver resurser som inte styrelsen förfogar över.

Driftsansvar

26 §

[LandstingsRegion](#)styrelsen utövar ledningen av den centrala förvaltningen enligt kommunallagen och de övriga lagar som styr ingående enheters arbete.

Kris, beredskap och krig

Krisledningsnämnd

27 §

Arbetsutskottet utgör [landstingets-Region Dalarnas](#) krisledningsnämnd. För utskottet i denna egenskap gäller lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap samt detta reglemente.

I sin egenskap av krisledningsnämnd fullgör arbetsutskottet uppgifter under händelser i fredstid som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser av [landstingetregionen](#). Utmärkande för en extraordinär händelse är att den kräver större insatser än vad som normalt planeras för krissituationer och att egna resurser inte räcker till.

Krisledningsnämnden får fatta beslut om att överta hela eller delar av verksamhetsområden från övriga nämnder i [landstinget-Region Dalarna](#) i den utsträckning som är nödvändig med hänsyn till den extraordinära händelsens art och omfattning.

Krisledningsnämnden får inrätta egna utskott efter behov.

Beredskapsnämnd

28 §

Arbetsutskottet är också [landstingets-Region Dalarnas](#) beredskapsnämnd. För styrelsen i denna egenskap gäller lag (1988:97) och förordning (1988:1215) om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krigsfara m.m. lag (1992:1403) om totalförsvar och höjd beredskap och lag (1994:1809) om totalförsvarsplikt samt detta reglemente.

000022

I sin egenskap av beredskapsnämnd åligger det arbetsutskottet att leda [landstingets-Region Dalarnas](#) verksamhet i krig.

Vid övergång till krigsorganisation övertar arbetsutskottet de arbetsuppgifter som enligt arbetsordning och reglemente m.m. åligger övriga nämnder med undantag för patientnämnden som fortsätter sin verksamhet.

[Landstingets-Regionens](#) revisorer fortsätter verksamheten.

[Landstingets-Region Dalarnas](#) nämnder

29 §

För [landstingets-Region Dalarnas](#) hälso- och sjukvård, för [landstingets](#)-fastighetsförvaltning och lokalförsörjning, för länets kollektivtrafik, för [landstingets](#)-kulturverksamhet och skolor, [för länets patientnämndsverksamhet, för länets utveckling,](#) för [landstingets](#)-serviceverksamhet~~en~~, [för länets-](#)~~patientnämndsverksamhet~~ samt för länets tandvård svarar:

- Hälso- och sjukvårdsnämnden
- Fastighetsnämnden
- Kollektivtrafiknämnden
- Kultur- och bildningsnämnden
- Patientnämnden
- Regionala utvecklingsnämnden
- Servicenämnden
- Tandvårdsnämnden

Fullmäktige har i särskilda reglementen angivit ramarna för varje nämnd.

[LandstingsRegion](#)styrelsens särskilda uppdrag

Uppgifter

30 §

Det åligger styrelsen särskilt att

- **bereda eller yttra sig** i ärenden som ska handläggas av fullmäktige med undantag för [landstingsregion](#)revisorernas revisionsberättelser, valärenden och i övrigt enligt stadgande i 5 kap. 29-33 §§ kommunallagen
- **anställa och entlediga** [landstingsregion](#)direktör och biträdande [landstingsregion](#)direktör
- vara chef för [landstingsregion](#)direktören, som i sin tur är chef över bitr. [landstingsregion](#)direktören och [landstingets-regionens](#) förvaltningschefer utom för revisionschefen

000023

- utgöra [landstingets regionens](#) **personalmyndighet** med övergripande ansvar i alla personalfrågor
- utgöra [landstingets regionens](#) **arkivmyndighet**
- ansvara för förvaltningen av [landstingets regionens](#) **donationsstiftelser**
- se till att [landstingets regionens](#) behov av **försäkringsskydd** är tillgodosett
- utfärda **förbindelser**, uppta lån och ikläda [landstinget-Region Dalarna](#) borgen eller annan ansvarighet i enlighet med fullmäktiges beslut samt att ge riktlinjer för placering av [landstingets-Region Dalarnas](#) medel
- **bevaka [landstingets-Region Dalarnas](#) rätt** vid bolags- och föreningsstämmor och andra sammanträden inom juridiska personer som [landstinget regionen](#) helt eller delvis äger eller har intressen i
- självt eller genom ombud **föra [landstingets-Region Dalarnas](#) talan** i alla mål och ärenden i den mån detta inte på grund av lag, annan författning eller fullmäktiges beslut ankommer på annan, (Det gäller även mål där någon begärt laglighetsprövning av fullmäktiges beslut om inte fullmäktige beslutar att själv föra talan i målet)
- svara för **tolkning och tillämpning** av rese- och arvodesreglementen samt pensionsreglemente för förtroendevalda

Beslutsbemyndiganden

31 §

Styrelsen får utan fullmäktiges särskilda bemyndigande:

- motta **gåvor och donationer** till [landstingetRegion Dalarna](#)
- utfärda **föreskrifter om arbetsgivarens befogenheter** i frågor som rör förhållandet mellan [landstinget regionen](#) som arbetsgivare och dess arbetstagare
- fastställa **övergripande styrande dokument** inom styrelsens ~~och underställda nämnders-~~ [verksamhetsansvars](#)områden
- **sluta avtal** med utomstående part i den mån detta inte uppdragits åt annan nämnd
- **förrätta val** av ledamöter och ersättare i kommittéer och samarbetsorgan samt utse representanter i organisationer och föreningar i den mån fullmäktige inte för särskilt fall bestämt annat
- **avge yttranden**, som ankommer på [landstingetRegion Dalarna](#), om yttrandet inte är av betydelse för den kommunala självstyrelsen, samt i de fall fastställd remisstid inte medger att yttrande behandlas av ordinarie fullmäktige även avge yttranden av nämnt slag
- besluta om **köp och försäljning av fastigheter samt**

000024

om rivning av [landstingsregion](#)ägda byggnader om
värdet av egendomen uppgår till mer än sju
prisbasbelopp.

Ärende av principiell eller i övrigt av större betydelse ska
avgöras av fullmäktige, även om det är att hänföra till någon av
ovan angivna ärendegrupper.

Utskott

32 §

[LandstingsRegion](#)styrelsen väljer arbetsutskott bland sina
ledamöter i samband med styrelsens första sammanträde under
mandatperioden. [Arbetsutskottet ska bestå av sju ledamöter och
sju ersättare](#). Styrelsen utser samtidigt en beredning till
arbetsutskottet bestående av ordförande, 1:a vice ordförande och
2:a vice ordförande, ~~som utgör presidieutskott~~.

[Rätt att närvara vid arbetsutskottets sammanträden och att delta
i dess överläggningar tillkommer, förutom ledamot och ersättare,
regionråd och oppositionsråd](#).

33 §

[LandstingsRegion](#)styrelsen ska, förutom
~~presidieutskottet~~[arbetsutskottet](#), ~~ha välja ett arbetsutskott, som
även ska utgöra~~ personalutskott, bestående av sju ledamöter
och sju ersättare. [Styrelsen utser samtidigt en beredning till
personalutskottet bestående av ordförande, 1:a vice ordförande
och 2:a vice ordförande](#).

Rätt att närvara vid [arbetsutskottets personalutskottets](#)
sammanträden och att delta i dess överläggningar tillkommer,
förutom ledamot och ersättare, [landstingsregion](#)råd och
oppositionsråd.

Arbetsutskottet ~~tillika personalutskott~~

34 §

Arbetsutskottet ska kunna besluta i ärenden som kräver snabba
ställningstaganden och avlasta styrelsen beslutsärenden av
löpande karaktär. Arbetsutskottet har ett särskilt ansvar för
[ägarstyrning](#), upphandlingsfrågor, ~~E-hälsöfrågor~~ och för
beredning och uppföljning av [landstingets regionens](#) budget.

Arbetsutskottet ~~eller personalutskottet~~ ska, om tiden medger det,
bereda de ärenden inför [LandstingsRegion](#)styrelsen som inte är
beredda av någon nämnd, [personalutskottet](#) eller [annan](#)
beredning.

Ärendehantering som innebär att någon beredning inte har skett
i annat politiskt organ före [LandstingsRegion](#)styrelsen, ska

undvikas så långt det är möjligt. Den politiska beredningen ska utmyнна i förslag till beslut.

~~Arbetsutskottet utgör tillika personalutskott med ansvar för Landstingets personalfrågor. Presidiet i personalutskottet behöver inte vara identisk med presidieutskottet. Landstingsstyrelsen kan därför välja en annan sammansättning av eller annan uppgiftsfördelning i personalutskottets presidium, än den som gäller för arbetsutskottet.~~

35 §

ArbetsuUtskottet har rätt att besluta i ärenden av löpande eller förberedande karaktär enligt nedanstående förteckning.

- Kvalitetsbedömningar av utredningar och förslag
- Direktiv och tidsplanering
- Utredningsuppdrag inom befintligt uppdrag/budget
- Yttranden över remisser och JO-anmälningar
- Undertecknande av ansökan om medel som inte innebär ett ekonomiskt åtagande utöver fastställd budget för Landstinget Region Dalarna
- Fastställa regionalt eller nationellt utarbetade förslag som inte innebär ekonomiska åtaganden utöver fastställd budget för Landstinget Region Dalarna
- ~~tolka rese-, arvodes- och pensionsbestämmelserna och besluta om hur dessa ska tillämpas för förtroendevalda i enskilda fall~~
- utöva det som åligger landstingsregionstyrelsen i dess egenskap av landstingets Region Dalarnas arkivmyndighet
- besluta om landstingsregionövergripande investeringar och investeringar inom central förvaltning omfattande mellan 10 och 50 mnMkr per objekt.

Utskottet får inte besluta i ärenden som enligt 6 kap. 38 § kommunallagen inte kan delegeras.

Personalutskottet

36 §

Personalutskottet ansvarar under styrelsen för Region Dalarnas arbetsgivarstrategi inklusive personal- och lönepolicy, varvid inflytande och jämställdhetsfrågor särskilt beaktas. Ansvaret innefattar beredning av alla övergripande styrdokument och principiella beslut på personalområdet samt övriga frågor som ankommer på Regionstyrelsen i dess egenskap av personalmyndighet.

Personalutskottet ska uppmärksamt följa utvecklingen på personalområdet, såsom lagstiftning, arbetsmiljö,

Personalutskottet ska ha uppgiften att tolka
arvodesreglementet och besluta om hur bestämmelser om
arvoden, pension och ersättningar av olika slag för de
förtroendevalda ska tillämpas i enskilda fall.

Personalutskottet anställer och entledigar förvaltningschefer
och direktörer efter beredning av regiondirektören, undantaget
regiondirektören och biträdande regiondirektören som är
Regionstyrelsens uppgift samt chefen för Patientnämndens
kansli, som utses av Patientnämnden.

Beredningar och råd

Hälsovalsberedning

36 §

I syfte att särskilja Landstingets Region Dalarnas beställarroll och ansvar för de villkor som ska gälla för samtliga vårdgivare inom primärvården från Landstingets Region Dalarnas produktionsansvar för den egna hälso- och sjukvården, ska det finnas en särskild hälsovalsberedning med uppgift att bereda hälsovalsfrågorna till LandstingsRegionstyrelsen.

Beredningen ska bestå av fem ledamöter och fem ersättare. I beredningen ska finnas en ordförande och en vice ordförande.

Hälsovalsberedningen ska planera och följa upp Landstingets Region Dalarnas genomförande av vårdvalsreformen.

Beredningen ska föreslå de kriterier och regelsystem som krävs för att privata vårdgivare ska kunna etablera sig i länet på likartade villkor. Beredningen ansvarar också för de informationssatsningar som krävs för att informera befolkningen om vilket utbud av primärvård som finns i länet och hur man gör för att lista sig hos en vårdgivare.

Hälsovalsberedningen ska ha initiativrätt till LandstingsRegionstyrelsen, men inte egen beslutsrätt. Beredningen får därvid ta upp de frågor som uppdraget föranleder.

Regionberedning

37 §

~~Fr.o.m. 2015-01-01 inrättas en regionberedning som har till uppgift att till Landstingsstyrelsen bereda trafikfrågor, internationella frågor, frågor som behandlats i Samverkansnämnden och övriga regionfrågor.~~

~~Beredningen ska utgöras av landstingets ordinarie ledamöter i Region Dalarnas direktion. Landstingets ledamöter och ersättare i Samverkansnämnden ska också ingå i regionberedningen. Beredningen ska inte ha ersättare.~~

Forskningsberedning

38 §

I syfte att stärka forskningens roll i [Landstinget Region Dalarna](#) samt verka för att forskningsresultat i ökad omfattning tas tillvara inom [Landstingets regionens](#) verksamheter, ska det finnas en särskild forskningsberedning med uppgift att bereda forskningsfrågor till [LandstingsRegionstyrelsen](#).

Dess uppdrag är att

- löpande följa upp den forskningsverksamhet som [landstinget Region Dalarna](#) stöder,
- utveckla forskningen inom [Landstinget regionen](#) utifrån befintlig FoU- policy med fokus på områden som gynnar regionen och länets invånare och som samtidigt ger en tydlig "Dala-profil" på forskningen,
- ge förslag på såväl omfattning som huvudinriktning på forskningsverksamheten,
- ange inriktning för strategisk samverkan med externa parter avseende [landstingets regionens](#) forskningsverksamhet,
- ta fram förslag som avser att stärka tillämpningen av forskningsbaserad kunskap i den kliniska verksamheten,

Beredningen kan därutöver ta upp de frågor som uppdraget föranleder.

39 §

Forskningsberedningen har ett särskilt ansvar för att följa upp avtalet mellan [Landstinget Region Dalarna](#) och Uppsala Universitet avseende Centrum för klinisk forskning (CKF).

Forskningsberedningen tillsätter [Landstinget Region Dalarnas](#) representanter i CKFs centrumråd (4 ledamöter).

40 §

Forskningsberedningen ska bestå av fem ledamöter - företrädesvis ledamöter eller ersättare i [LandstingsRegionstyrelsen](#).

Forskningsberedningen väljs av [landstingsregion](#)fullmäktige som också utser en ordförande bland ledamöterna.

Beredningens mandatperiod sammanfaller med

000028 landstingsregionstyrelseledamöternas mandatperiod.
Beredningen sammanträder 4-5 gånger per år.

Hållbarhetsberedning

41 §

För att särskilt bevaka hållbarhets- och folkhälsofrågor inom Region Dalarna ska det under styrelsen finnas en Hållbarhetsberedning med fem ledamöter och fem ersättare.

Hållbarhetsberedningen ansvarar för Region Dalarnas arbete med hållbarhets- och folkhälsofrågor och ska vara pådrivande för utvecklingen på dessa områden.

Ansvaret innefattar beredning och uppföljning av alla övergripande styrdokument och principiella beslut inom ansvarsområdet. Beredningen följer löpande utvecklingen och har initiativrätt till Regionstyrelsen men inte någon egen beslutsrätt.

Folkhälsofrågorna bereds i samverkan med Hälso- och sjukvårdsnämnden. I dessa frågor ska Hållbarhetsberedningen också samverka med Valfärdsrådet.

Politiska Samverkansråd (POLSAM)

42 §

Regionstyrelsen ska samverka med länets kommuner i gemensamma frågor. För detta ändamål finns i varje kommun ett politiskt samverkansråd (POLSAM) där företrädare för såväl kommunledning som regionledning tar upp gemensamma frågeställningar.

Regionstyrelsen ska utse tre ledamöter ur regionstyrelsen som ska representera Region Dalarna i varje POLSAM.

POLSAM:s uppdrag är att tillvarata och förmedla medborgarnas behov i regionen och kommunerna. POLSAM tar upp frågor av gemensamt intresse för att medborgarnas bästa ska tillgodoses. Varje POLSAM ska i detta syfte rapportera viktiga iakttagelser, identifierade brister och behov till regionstyrelsen.

Varje POLSAM ska minst en gång per år till regionstyrelsen redogöra för sin verksamhet.

Tillfälliga råd

43 §

Regionstyrelsen ska vid behov kunna inrätta tillfälliga råd och utse dess ledamöter. Syftet med ett sådant råd ska vara samverkan för länets utveckling på områden där det inte redan finns något annat utpekat organ som är ansvarigt. Sådana tillfälliga råd får inte ges beslutsbefogenheter.

LANDSTINGSSTYRELSENS REGLEMENTE

SÄRSKILDA BESTÄMMELSER

000029

Utskott

32 §

Landstingsstyrelsen väljer arbetsutskott bland sina ledamöter i samband med styrelsens första sammanträde under mandatperioden. **Arbetsutskottet ska bestå av sju ledamöter och sju ersättare.** Styrelsen utser samtidigt en beredning till arbetsutskottet bestående av ordförande, 1:a vice ordförande och 2:a vice ordförande, ~~som utgör presidieutskott.~~

Rätt att närvara vid arbetsutskottets sammanträden och att delta i dess överläggningar tillkommer, förutom ledamot och ersättare, landstingsråd och oppositionsråd.

33 §

Landstingsstyrelsen ska, förutom ~~presidieutskottet~~ **arbetsutskottet, ha välja ett arbetsutskott som även ska utgöra personalutskott, bestående av sju ledamöter och sju ersättare. Styrelsen utser samtidigt en beredning till personalutskottet bestående av ordförande, 1:a vice ordförande och 2:a vice ordförande.**

Rätt att närvara vid ~~arbetsutskottets~~ **personalutskottets** sammanträden och att delta i dess överläggningar tillkommer, förutom ledamot och ersättare, landstingsråd och oppositionsråd.

~~Arbetsutskottet tillika personalutskott~~

34 §

Arbetsutskottet ska kunna besluta i ärenden som kräver snabba ställningstaganden och avlasta styrelsen beslutsärenden av löpande karaktär. Arbetsutskottet har ett särskilt ansvar för **ägarstyrning**, upphandlingsfrågor, ~~E-hälsofrågor~~ och för beredning och uppföljning av landstingets budget.

Arbetsutskottet ~~eller personalutskottet~~ ska, om tiden medger det, bereda de ärenden inför Landstingsstyrelsen som inte är beredda av någon nämnd, **personalutskottet** eller **annan** beredning.

Ärendehantering som innebär att någon beredning inte har skett i annat politiskt organ före Landstingsstyrelsen, ska undvikas så långt det är möjligt. Den politiska beredningen ska utmynna i

förslag till beslut.

~~Arbetsutskottet utgör tillika personalutskott med ansvar för Landstingets personalfrågor. Presidiet i personalutskottet behöver inte vara identisk med presidieutskottet. Landstingsstyrelsen kan därför välja en annan sammansättning av eller annan uppgiftsfördelning i personalutskottets presidium, än den som gäller för arbetsutskottet.~~

35 §

~~Arbetsu~~Utskottet har rätt att besluta i ärenden av löpande eller förberedande karaktär enligt nedanstående förteckning.

- Kvalitetsbedömningar av utredningar och förslag
- Direktiv och tidsplanering
- Utredningsuppdrag inom befintligt uppdrag/budget
- Yttranden över remisser och JO-anmälningar
- Undertecknande av ansökan om medel som inte innebär ett ekonomiskt åtagande utöver fastställd budget för Landstinget Dalarna
- Fastställa regionalt eller nationellt utarbetade förslag som inte innebär ekonomiska åtaganden utöver fastställd budget för Landstinget Dalarna
- ~~• tolka rese-, arvodes- och pensionsbestämmelserna och besluta om hur dessa ska tillämpas för förtroendevalda i enskilda fall~~
- utöva det som åligger landstingsstyrelsen i dess egenskap av landstingets arkivmyndighet
- besluta om landstingsövergripande investeringar och investeringar inom central förvaltning omfattande mellan 10 och 50 mnMkr per objekt.

Utskottet får inte besluta i ärenden som enligt 6 kap. 38 § kommunallagen inte kan delegeras.

Personalutskottet

36 §

Personalutskottet ansvarar under styrelsen för Region Dalarnas arbetsgivarstrategi inklusive personal- och lönepolicy, varvid inflytande och jämställdhetsfrågor särskilt beaktas. Ansvaret innefattar beredning av alla övergripande styrdokument och

principiella beslut på personalområdet samt övriga frågor som ankommer på Regionstyrelsen i dess egenskap av personalmyndighet.

Personalutskottet ska uppmärksamt följa utvecklingen på personalområdet, såsom lagstiftning, arbetsmiljö, sjukskrivningsstatistik, kompetensutveckling, personalförsörjning och rekrytering m.m.

Personalutskottet ska ha uppgiften att tolka arvodesreglementet och besluta om hur bestämmelser om arvoden, pension och ersättningar av olika slag för de förtroendevalda ska tillämpas i enskilda fall.

Personalutskottet anställer och entledigar förvaltningschefer och direktörer efter beredning av regiondirektören, undantaget regiondirektören och biträdande regiondirektören som är Regionstyrelsens uppgift och chefen för Patientnämndens kansli, som utses av Patientnämnden.

SÄRSKILDA BESTÄMMELSER

Ledamöter

23 §

Hälso- och sjukvårdsnämnden består av 11 ledamöter och 11 ersättare.

Styrande lagstiftning och föreskrifter

24 §

Hälso- och sjukvårdsnämnden ska, förutom de lagar och bestämmelser som angivits i 14 § särskilt följa hälso- och sjukvårdslagen, patientsäkerhetslagen, patientdatalagen, patientlagen samt de övriga lagar och föreskrifter som utfärdas på hälso- och sjukvårdens område.

Driftsansvar

25 §

Hälso- och sjukvårdsnämnden är ansvarig för ~~landstingets~~ Region Dalarnas hälso- och sjukvårdsförvaltning och den del av hjälpmedelsförvaltningen som inte lyder under den gemensamma nämnden Hjälpmedelsnämnden Dalarna. Nämnden ansvarar inför ~~landstingsstyrelse~~ regionstyrelse/fullmäktige för att anvisad budgetram hålls och att verksamheten bedrivs enligt gällande lagar och ingångna avtal vad avser såväl innehåll som medelsförbrukning.

26 §

Det åligger hälso- och sjukvårdsnämnden att utöva vårdgivarrollen och att ansvara för att ~~landstingets~~ Region Dalarnas vårdutbud utförs effektivt med avseende på organisation, kvalitet, tillgänglighet och pris. Nämnden bevakar också utvecklingen inom såväl primärvård som specialistvård samt E-hälsofrågor. Ansvaret avser dessutom utnyttjandet av högspecialiserad vård (regionsjukvård och rikssjukvård) jämte vårdssamverkan över länsgränserna och med Norge.

Nämnden får genom avtal överföra driftverksamhet att utövas av annan på nämndens uppdrag inom ramen för fullmäktiges beslut.

Nämnden får uppdra åt extern vårdgivare att utföra vårduppgifter. Sådant uppdrag får bara ges under de förutsättningar

~~region~~~~landstings~~styrelsen och/eller fullmäktige angivit och skall bekräftas genom avtal.

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar om investeringar inom hälso- och sjukvårdsförvaltningen omfattande mellan 10 och 50 ~~Mkr-mnkr~~ per objekt.

27 §

Hälso- och sjukvårdsnämnden kan (efter direktiv från fullmäktige) besluta om generella prisjusteringar av patientavgifter för vuxna.

Utskott

28 §

Hälso- och sjukvårdsnämnden ska inte ha något ytterligare utskott utöver presidieutskottet.

~~Beredningar och r~~~~Råd~~

~~Lokala hälso- och sjukvårdsberedningar~~

29 §

~~För att tillvarata behovet av lokalt medborgarinflytande ska det finnas sex lokala beredningar till hälso- och sjukvårdsnämnden. Deras geografiska områden ska motsvara valkretsarna. De ska i första hand bemannas med ledamöter eller ersättare från landstingsfullmäktige.~~

~~Varje hälso- och sjukvårdsberedning ska bestå av sju ledamöter och sju ersättare. I beredningen ska finnas en ordförande, en 1:a vice ordförande och en 2:a vice ordförande.~~

~~De lokala hälso- och sjukvårdsberedningarna ska ha initiativrätt med möjlighet att ställa förslag till hälso- och sjukvårdsnämnden, men har inte någon egen beslutanderätt. De kan också utgöra remissorgan i hälso- och sjukvårdsfrågor.~~

Som rådgivande organ till hälso- och sjukvårdsnämnden ska det finnas ett pensionärsråd, ett funktionshinderråd och ett välfärdsråd. Dessa råd saknar beslutsrätt.

Välfärdsrådet

000034

30 §

Välfärdsrådet utgör ett politiskt samverkansorgan på övergripande regional nivå mellan Region Dalarna och länets kommuner. Denna samverkan omfattar kommunernas omsorgsverksamhet, kommunernas och regionens hälso- och sjukvård, vissa gemensamma utvecklingsinsatser samt förslag till överenskommelser inom området. Rådet består av samtliga kommuners ordförande i socialnämnd/ omsorgsnämnd samt hälso- och sjukvårdsnämndens presidium.

Välfärdsrådet ska i sina respektive organisationer ta initiativ till de politiska insatser som rådets kunskapsinhämtning föranleder.

31 §

De lokala hälso- och sjukvårdsberedningarna Välfärdsrådet ska följa utvecklingen av omsorg och hälso- och sjukvården inom sina områden län.

Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt

- folkhälsofrågor
- processer som involverar såväl olika delar av Landstingets Region Dalarnas hälso- och sjukvård som kommunala och privata vårdgivare
- De lokala hälso- och sjukvårdsberedningarna Välfärdsrådet ska också stimulera utvecklingen av patientråd eller motsvarande brukarråd för att öka patienternas inflytande.
- Beredningarna ska ta initiativ till den politiska behandling av hälso- och sjukvårdsfrågor som uppföljningen föranleder.

32 §

Varje lokal hälso- och sjukvårdsberedning ansvarar för att verksamhetsplan upprättas i god tid inför kommande år och ska en gång per år till hälso- och sjukvårdsnämnden redogöra för föregående verksamhetsår.

Samverkansberedningar

32 §

~~Varje lokal hälso- och sjukvårdsberedning ska utveckla samverkan med kommunerna och andra samhällsorgan inom sitt område.~~

~~De lokala hälso- och sjukvårdsberedningarna ska i detta syfte svara mot samverkansberedningarna som finns i varje kommun och där företrädare för såväl kommunledning som landstingsföreträdare tar upp gemensamma frågeställningar kring den hälso- och sjukvård och sociala omsorg som finns i varje kommun. Hälso- och sjukvårdsberedningarna ska stå för landstingsperspektivet i mötet med det kommunala perspektivet i samverkansberedningarna. Samverkansberedningarnas uppdrag är att tillvarata och förmedla medborgarnas behov i landstingets och kommunernas vård- och omsorgsverksamhet för att medborgarnas bästa ska tillgodoses.~~

Pensionärs- och funktionshinderråden

32 §

~~Som rådgivande organ till hälso- och sjukvårdsnämnden ska det finnas ett pensionärsråd, ett tolk- och hörselråd samt ett funktionshinderråd. Dessa råd har ingen egen beslutsrätt. För Region Dalarnas pensionärsråd (RPR)- och Funktionshinderrådet i Dalarna (FRID) är ~~V~~verksamheten är reglerad i särskilda reglementen.~~

Tystnadsplikt

33 §

Den som är eller har varit ledamot eller ersättare i hälso- och sjukvårdsnämnden omfattas av offentlighets- och sekretesslagens bestämmelser om tystnadsplikt i det allmännas verksamhet och om förbud att lämna ut vissa handlingar.

REGLEMENTE FÖR LANDSTINGETS-REGION DALARNAS PENSIONÄRSRÅD (LRPR)

Fastställt av landstingsfullmäktige § 64XX/168

Detta reviderade reglemente gäller fr.o.m. den 22 juni 2016 den 1 januari 2019.

Landstingets-Region Dalarnas Pensionärsråd är ett samverkans- och samrådsorgan för pensionärsorganisationerna i länet, Landstinget Dalarna, Hjälpmedelsnämnden Dalarna och Region Dalarna.

Syfte

1 §

Syftet med Landstingets-Region Dalarnas pensionärsråd är att

- stärka pensionärsorganisationernas inflytande i alla frågor som gäller äldre
- verka för att pensionärernas frågor beaktas i landstingsregionstyrelsen, nämnder och förvaltningar
- kunna vara remissorgan i frågor som gäller pensionärer
- utgöra ett forum för opinionsbildning och kunskapsspridning.

Arbetsuppgifter

2 §

Landstingets-och Region Dalarnas företrädare ska informera rådet RPR om planer och förändringar av samhällsinsatser och organisation som berör pensionärer i ett så tidigt skede som möjligt. RPR:sådets synpunkter ska förmedlas till beslutande instans. Pensionärernas representanter har i rådet RPR möjlighet att arbeta för förändringar i landstingets-Region Dalarnas verksamhet. De kan informera om och ge förslag till anpassningar av det verksamhetsutbud som berör äldre.

Organisation

Rådets sammansättning

3 §

Landstingets-Region Dalarnas pensionärsråd är organisatoriskt knutet till hälso- och sjukvårdsnämnden.

Landstingsstyrelsen-Regionstyrelsen utser tre-fyra ledamöter och tre-fyra ersättare i LRPR och bland ledamöterna en ordförande. Minst en av ledamöterna ska vara landstingsrådsregionråd. Region Dalarna utser en ledamot och en ersättare.

Landstingsstyrelsen-Regionstyrelsen utser representanter i LRPR från de pensionärsorganisationer som har en distriktsorganisation som uppfyller nedanstående krav.

Distriktsorganisationen ska tillhöra en riksorganisation och ha medlemmar boende inom landstinget Dalarnas län samt ha verksamhet i minst hälften av i landstinget länet ingående kommuner.

RPR

000037

[LandstingsRegion](#)styrelsen fastställer inför varje mandatperiod antalet ledamöter och ersättare i rådet från de pensionärsorganisationer som ska ingå i ~~landstingets pensionärsråd~~[RPR](#). Antalet ledamöter från respektive organisation bestäms med hänsyn till antalet medlemmar.

Distriktsorganisation som ingår i ~~landstingets pensionärsråd~~[RPR](#) ska före den 1 november det år [landstingsregion](#)fullmäktige väljs lämna förslag till [landstingsstyrelsen-regionstyrelsen](#) på ledamöter och ersättare.

Pensionärsrådet utser inom sig 1:a vice ordförande och 2:a vice ordförande. Vice ordföranden ska utses bland företrädare för de två största pensionärsorganisationerna.

Mandatperioden för ledamöter i ~~LR~~[RPR](#) ska följa den politiska mandatperioden.

Arbetsformer

4 §

Rådet kan tillsätta en beredningsgrupp med uppgift att bereda ärenden och föreslå dagordning till rådets sammanträden.

Till sekreterare i såväl rådet som beredningsgrupp förordnas en tjänsteman.

Rådet ska sammanträda minst fyra gånger per år, varav ett sammanträde ska hållas i anslutning till [landstingets-Region Dalarnas](#) budgetbehandling. Rådet ska för varje kalenderår upprätta en plan över sina sammanträden och beredningarna till dessa. Planen ska publiceras på [Landstingets-Region Dalarnas](#) hemsida på Internet.

Extra sammanträde ska hållas om rådets ordförande, 1:a eller 2:a vice ordförande, beredningsgruppen eller mer än hälften av rådets ledamöter begär det.

Sammanträdesplanen utgör kallelse till sammanträdena. Föredragningslista och handlingar i de ärenden som ska behandlas på sammanträde bör lämnas till ledamöter och ersättare senast en vecka före sammanträdet.

Ledamot som är förhindrad att delta i sammanträdet är skyldig att kalla in ersättare.

Vid sammanträden skrivs protokoll som justeras av en ledamot från en pensionärsorganisation.

Protokollsutdrag skickas till dem som är berörda.

Fullständiga protokoll ska delges ledamöter och ersättare i rådet samt pensionärernas distriktsexpeditioner och [landstingsstyrelsenhäls- och sjukvårdsnämnden](#).

Protokollet ska också publiceras på Landstingets hemsida på Internet.

RPR

Övriga bestämmelser

Arvoden

000038 5 §

Till pensionärsorganisationernas representanter utgår arvode, traktaments- och reseersättning enligt ~~landstingets~~ [Region Dalarnas](#) arvodesreglemente.

Ändring av reglemente

6 §

Ändring av detta reglemente kan aktualiseras av ~~landstingets~~ [pensionärsråd RPR](#) och [landstingsregion](#)styrelsen.

Fastställelse

7 §

Reglemente för ~~Landstingets pensionärsråd~~ [RPR](#) fastställs av [landstingsregion](#)fullmäktige.

Utbildning

8 §

Ledamöterna i ~~landstingets pensionärsråd~~ [RPR](#) ska från ~~landstinget~~ [Region Dalarna](#) erhålla den utbildning som krävs för att fullgöra uppdraget.

REGLEMENTE FÖR FUNKTIONSHINDERRÅDET I DALARNA (FRID)

000039

Fastställt av landstingsfullmäktige § ~~64XX~~/168

Detta reviderade reglemente gäller fr.o.m. ~~protokollsjustering~~-den ~~22-1 juni-januari~~ 2016~~9~~.

Syfte

Funktionshinderrådet i Dalarna, FRID, är ett samverkans- och samrådsorgan för funktionshinderfrågor mellan föreningar och organisationer för personer med funktionsnedsättningar i länet, ~~Landstinget~~Region-Dalarna och Hjälpmedelsnämnden Dalarna, ~~och~~ ~~Region Dalarna~~.

1 §

Syftet med Funktionshinderrådet i Dalarna är att

- stärka funktionshinderorganisationernas inflytande i alla frågor som gäller personer med funktionsnedsättning
- verka för att funktionshinderaspekter beaktas i landstingsregionstyrelsen, övriga nämnder och förvaltningar
- kunna vara remissorgan i frågor som gäller personer med funktionsnedsättning
- utgöra ett forum för opinionsbildning och kunskapsspridning där ~~Landstinget och~~ Region Dalarna kan få en samlad beskrivning av behov och synpunkter som personer med funktionsnedsättning har ~~s-olika behov och synpunkter~~.

Arbetsuppgifter

2 §

~~Landstingets och~~ Region Dalarnas företrädare ska informera rådet om planer och förändringar av samhällsinsatser och organisation som berör personer med funktionsnedsättning i så tidigt skede som möjligt. Rådets synpunkter ska förmedlas till beslutande instans.

Funktionshinderorganisationernas representanter har i rådet möjlighet att arbeta för förändringar i landstingets regionens och kommunernas verksamheter. De kan informera om och ge förslag till anpassningar av det verksamhetsutbud som berör personer med funktionsnedsättning.

Organisation

Rådets sammansättning

3 §

Funktionshinderrådet i Dalarna är organisatoriskt knutet till hälso- och sjukvårdsnämnden.

Landstingsstyrelsen Regionstyrelsen utser ~~tre sex~~ ledamöter och ~~tre sex~~ ersättare i FRID och bland ledamöterna en ordförande. Minst en av ledamöterna ska vara regionlandstingsråd. ~~Region~~-Dalarnas kommunförbund ~~utser nominerar~~ tre ledamöter och tre ersättare.

[Landstingsstyrelsen-Regionstyrelsen](#) utser sju ledamöter och sju ersättare från funktionshinderrörelsen i länet efter förslag från FRID. 000040

Inför [Landstingsstyrelsens-Regionstyrelsens](#) val av representanter från funktionshinderrörelsen ska FRID:s beredningsgrupp föreslå FRID:s ledamöter och ersättare att företräda grupperna: rörelsehindrade (2), synskadade (1), hörselskadade, döva och dövblinda (1), [personer med medicinskt handikappade-funktionsnedsättning](#) (2), utvecklingsstörda och psykiskt funktionshindrade (1).

Nominering av representanter får endast göras av funktionshinderorganisation som har en distriktsorganisation tillhörande en riksorganisation.

Inför varje mandatperiod ska nomineringarna lämnas till FRID:s beredningsgrupp före den 1 november.

Fast adjungerade ledamöter i FRID är hjälpmedelschefen vid LD Hjälpmedel, en tjänsteman från Region Dalarna samt en representant från Läns-HSO.

Funktionshinderrådet i Dalarna utser inom sig 1:a vice ordförande och 2:a vice ordförande.

Mandatperioden för ledamöter i FRID ska följa den politiska mandatperioden.

Arbetsformer

4 §

Rådet kan tillsätta en beredningsgrupp med uppgift att bereda ärenden och föreslå dagordning till rådets sammanträden

Till sekreterare i såväl rådet som beredningsgrupp förordnas en tjänsteman.

Rådet ska sammanträda minst fyra gånger per år, varav ett sammanträde ska hållas i anslutning till [landstingets-Region Dalarnas](#) budgetbehandling. Rådet ska för varje kalenderår upprätta en plan över sina sammanträden och beredningarna till dessa. Planen ska publiceras på [Landstingets-Region Dalarnas](#) hemsida på Internet.

Extra sammanträde ska hållas om rådets ordförande, 1:a eller 2:a vice ordförande, beredningsgruppen eller mer än hälften av rådets ledamöter begär det.

Sammanträdesplanen utgör kallelse till sammanträdena. Föredragningslista och handlingar i de ärenden som ska behandlas på sammanträde bör lämnas till ledamöter och ersättare senast en

vecka före sammanträdet.

Ledamot som är förhindrad att delta i sammanträdet är skyldig att

kalla in ersättare

Vid sammanträden skrivs protokoll som justeras av en ledamot från en av funktionshinderorganisationerna.

Protokollsutdrag skickas till dem som är berörda.

Fullständiga protokoll ska delges ledamöter och ersättare, adjungerade ledamöter i rådet samt funktionshinderorganisationernas distriktsexpeditioner och [landstingsstyrelsenregionstyrelsen](#). Protokollet ska också publiceras på [Landstingets-Region Dalarnas](#) hemsida på Internet.

Övriga bestämmelser

Arvoden

5 §

Till Funktionshinderorganisationernas representanter utgår arvode, traktaments- och reseersättning enligt [Landstingets-Region Dalarnas](#) arvodesreglemente.

Ändring av reglemente

6 §

Ändring av detta reglemente kan aktualiseras av Funktionshinderrådet i Dalarna ~~och, [Landstingsstyrelsen-Regionstyrelsen](#) och [Region Dalarna](#).~~

Fastställelse

7 §

Reglemente för Funktionshinderrådet ska fastställas av [LandstingsfullmäktigeRegionfullmäktige](#).

Utbildning

8 §

Ledamöterna i Funktionshinderrådet ska från [landstinget-Region Dalarna](#) erhålla den utbildning som krävs för att fullgöra uppdraget.

ARVODESREGLEMENTE FÖR FÖRTROENDEVALDA INOM [LANDSTINGET REGION DALARNA](#) 2018 - 2022

Fastställt av landstingsfullmäktige den 15 oktober 2018, §§ [110-111](#)

[Reviderat av landstingsfullmäktige den 18-19 november 2018, §](#)

Detta reglemente gäller fr.o.m. den [15 oktober-januari 2018](#).

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Arvoden och ersättningar

1 §

Förtroendevalda erhåller månadsarvoden och/eller sammanträdesarvode för deltagande i protokollförda sammanträden, andra aktiviteter som hör samman med uppdraget i nämnden/beredningen samt för andra förrättningar.

Särskilt arvode eller ersättning för förlorad arbetsinkomst utgår inte för inläsning i samband med förtroendeuppdrag. Justering av protokoll arvodas inte särskilt, utan ingår i det arvode som ges för deltagande i sammanträdet - utom för justering av [landstingsstyrelsens regionstyrelsens](#) och [landstingsregion](#)fullmäktiges protokoll.

För förtroendevalda med fasta arvoden ingår det i arvodet att delta i de årliga återkommande dialogdagarna.

Särskilt arvode, ersättning för förlorad arbetsinkomst eller reseersättning utgår inte när förtroendevalda i egenskap av partiföreträdare gör verksamhetsbesök.

Såväl ersättning för förlorad arbetsinkomst som reseersättning ska utgå för förtroendevalda i nämnderna och [landstingsregion](#)styrelsen i samband med verksamhetsbesök i rollen som företrädare för nämnden/styrelsen.

Sammanträdesarvode ska utgå för beredningsmöten inför sammanträden, såsom ordförandeberedningar, presidiummöten eller ärendeberedningar för förtroendevald som inte har månadsarvode.

Respektive ordförande beslutar om ledamöters och ersättares (i den egna nämnden/beredningen) deltagande i kurs, konferens eller motsvarande som hör samman med uppdraget i nämnden/beredningen.

2 §

Förtroendevalda har i förekommande fall även rätt till följande ersättningar:

Ersättning för förlorad arbetsinkomst, [198 §](#)

Ersättning vid sjukledighet och föräldraledighet, [2019-221 §§](#)

Reseersättning och traktamenten, [232 §](#)

Ersättning för barntillsyn och för vård av personer med

ARVODE M.M.

funktionshinder, 243 §
Försäkringsersättning, 254 §
Pensionsersättning, 265-343 §§

000043

Maximibelopp

3 §

Summan av månadsarvode ~~och~~, sammanträdesarvode ~~och~~ ~~ersättning för förlorad arbetsinkomst~~ får inte överstiga det arvode som motsvarar riksdagsledamöternas månadsarvode. Detta gäller ej för regionstyrelsens ordförande, som uppbär 110 % av riksdagsledamöternas månadsarvode ~~förtroendevalda, vars fasta månadsarvode överstiger riksdagsledamöternas månadsarvode.~~

Ett sammanträdesarvode per dag kan högst utgå.

Ersättning för förlorad arbetsinkomst får per dag inte överstiga riksdagsledamöternas ~~männens~~ månadsarvode dividerat med 21.

Preskriptionstider

4 §

Yrkande om ersättning för förlorad **arbetsinkomst** skall framställas inom tre månader från dagen för sammanträde eller motsvarande till vilken förlusten hänför sig.

Yrkande om ersättning för förlorad **pensionsförmån** skall framställas inom två år från pensionstillfället.

Yrkande om ersättning för förlorad **semesterförmån** skall framställas inom två år från dagen för sammanträde eller motsvarande till vilken förlusten hänför sig.

Yrkande om **andra ersättningar** enligt detta reglemente skall framställas inom tre månader från dagen för sammanträde eller motsvarande till vilken förlusten hänför sig.

Tolkning av arvodesreglementet

5 §

Tolkning och tillämpning av regler i detta reglemente görs av Landstingsstyrelsens Regionstyrelsens arbetsutskott ~~personalutskott~~ enligt Landstingsstyrelsens Regionstyrelsens reglemente ~~35 §~~.

Bilagornas innehåll

6 §

Bilaga 1 utgör en rekommendation angående arvoden m.m. till ledamöter i landstingsregionägda bolag och stiftelser. Bilaga 2

anger vilka förtroendevalda som ska uppbära månadsarvode
för sina uppdrag.

SÄRSKILDA BESTÄMMELSER

000045

Månadsarvode

7 §

Månadsarvoden beräknas i förhållande till det för varje tid gällande månadsarvodet för riksdagsledamot.

Månadsarvodet till [landstingsregion](#)råd, som tillika är [landstingsregion](#)styrelsens ordförande, uppgår till 110 % av riksdagsledamöternas arvode, medan det för övriga månadsarvoderade (inkl. oppositionsråd) beräknas till den aktuella procentsatsen av riksdagsledamöternas arvode.

[OppositionsR](#)ådsposterna fördelas per parti eller valkartell med 0,1 rådspost för varje erhållet mandat i fullmäktige. Ersättningsnivån skall dock vara lägst 40 % av riksdagsledamöternas arvode och högst 100 % av riksdagsledamöternas arvode för varje [oppositionsråd](#).
~~undantaget landstingsstyrelsens ordförande.~~

Såväl rådsposter som månadsarvoderade ordförandeposter ska arvoderas från dagen för val av dessa t.o.m. utgången av det år då val av fullmäktige ska hållas nästa gång i hela landet. Därmed kommer dessa råds- och ordförandeposter att vara dubbelbemannade under slutet av det år då allmänna val förrättas i syfte att en överlämning av ansvaret ska kunna ske i god ordning. Under denna period är det de nyvalda som äger de beslutsbefogenheter som är förknippade med respektive post.

Om [landstingsregion](#)råd eller oppositionsråd till följd av sjukdom eller föräldraledighet under minst tre månader är förhindrad att tjänstgöra, får [landstingsregion](#)rådets/oppositionsrådets parti föreslå en eller flera ersättare. Omfattningen av ersättningen kan då vara mindre än 40 % per person. Arvodet till ersättare ska motsvara den sammanlagda nedsättningen av tjänstgöringstiden.

Sammanträdesarvode

≥ 40 % månadsarvode

8 §

För förtroendevald med 40 % eller mer i fast månadsarvode ingår ersättning för sammanträden i egen nämnd, beredning, utskott eller presidium. Vid sammanträden som inte hör samman med det arvoderade uppdraget samt vid annan förrättning utgår sammanträdesarvode.

För [landstingsregion](#)råd och oppositionsråd är [landstingsregion](#)styrelsen och dess utskott, beredning eller presidium att betrakta som egen nämnd.

< 40 % månadsarvode

9 §

För förtroendevald med mindre än 40 % i fast månadsarvode utgår inget sammanträdesarvode för sammanträden i den egna nämnden/beredningen, men däremot för kurs, konferens och utbildning som hör samman med uppdraget, samt för sammanträde med annan nämnd än den egna.

Förtroendevald som har uppdrag på mindre än 40 % i fast månadsarvode har också rätt till ersättning för förlorad inkomst.

Helt sammanträdesarvode

10 §

Helt sammanträdesarvode utgår om den totala tiden för sammanträde/förrättning är 4 timmar eller mer (inklusive restid).

Om sammanträde/förrättning sträcker sig över flera dagar utgår sammanträdesarvode per dag.

Helt sammanträdesarvode utgår med 2,15 % av månadsarvodet för riksdagens ledamöter. Beloppet avrundas till närmast högre tiotal kronor.

Halvt sammanträdesarvode

11 §

Är den sammanlagda tiden för sammanträde/förrättning mindre än 4 timmar (inklusive restid) utgår halvt sammanträdesarvode.

Halvt sammanträdesarvode utgår med 1,075 % av månadsarvodet för riksdagens ledamöter. Beloppet avrundas till närmast högre tiotal kronor.

Annan förrättning

12 §

Med annan förrättning avses kurs, konferens eller motsvarande som inte hör samman med uppdraget i den egna nämnden/beredningen och som godkänts av [landstingsregion](#)styrelsens ordförande/vice ordförande.

Sammanträdesarvode ska utgå för annan förrättning för alla förtroendevalda, oavsett om de uppbär månadsarvode eller inte

Justering av LF/LS protokoll
13 §

000047

För justering av [landstingsregion](#)styrelsens och [landstingsregion](#)fullmäktiges protokoll ska extra sammanträdesarvode utgå för ledamöter som inte erhåller månadsarvode.

~~Ordföranden i lokal hälso- och sjukvårdsberedning~~
~~14 §~~

~~Det fasta månadsarvode för ordförande i lokal hälso- och sjukvårdsberedning omfattar alla möten och övriga uppdrag som har samband med uppdraget i hälso- och sjukvårdsberedningen.~~

Politiska Ssamverkansrådberedning (POLSAM)
~~15~~ §

För ~~ordförande i lokal hälso- och sjukvårdsberedning, som har fast-~~
~~arvoderegionråd~~ ingår i månadsarvode att delta i
samverkans~~rådberedningarna~~ med kommunerna.

För ~~landstingets regionens~~ representanter i andra samverkansorgan
med primärkommunerna utgår ersättning enligt samma regler som för
uppdrag inom [landstinget Region Dalarna](#).

Ersättare

~~16~~ §

Ersättare som tjänstgör vid sammanträde i stället för en ordinarie ledamot erhåller arvode och ersättning för förlorad arbetsinkomst enligt samma regler som gäller för ordinarie ledamöter.

~~17~~ §

Ersättare i [landstingsregion](#)fullmäktige som deltar i sammanträde utan att tjänstgöra och inte heller utgör s.k. extra disponibla ersättare enligt 17 § erhåller varken arvode eller kostnadsersättning.

Övriga ersättare som deltar i sammanträde utan att tjänstgöra i stället för en ordinarie ledamot erhåller hälften av arvode för ordinarie ledamot, d.v.s. 1,075 % av månadsarvode för riksdagens ledamöter respektive 0,538 % av månadsarvode för riksdagens ledamöter, beroende av tiden för sammanträdet/ förrättningen. Beloppen avrundas till närmast högre tiotal kronor. Ersättning för förlorad arbetsinkomst utgår enligt samma regler som gäller för ordinarie ledamöter.

Extra disponibla ersättare i [landstingsregion](#)fullmäktige
[187](#) §

000048

Partier med fler än 10 mandat i [landstingsregion](#)fullmäktige får ha 2 extra ersättare under fullmäktigesammanträdena som är disponibla för att tjänstgöra som ledamöter vid sammanträdet. Partier med högst 10 mandat får ha 1 sådan ersättare. Dessa extra disponibla ersättare ska arvoderas med samma belopp som ordinarie ledamöter, oavsett om de tjänstgör eller inte.

Ersättning för förlorad arbetsinkomst

[198](#) §

Förtroendevald som har uppdrag på mindre än 40 % i fast månadsarvode har rätt till ersättning för förlorad inkomst.

Förlorad inkomst ska styrkas genom intyg från arbetsgivaren eller genom intyg om förlust av ersättning från A-kassa eller föräldrapenning från Försäkringskassan.

Är den förtroendevalde egen företagare ska ersättningen beräknas på den sjukpenninggrundande inkomsten (SGI).

Om inte Försäkringskassan utfärdar SGI-intyg får beräknad årsinkomst styrkas av revisor i företaget eller genom besked om aktuell förvärvsinkomst från skattemyndigheten.

Tillämpning av allmänna bestämmelser (AB) vid förtroendevalds sjukledighet och föräldraledighet

~~20-19~~ §

[LandstingsRegion](#)fullmäktige § 30 1999-02-23 har fastställt hur tillämpning av Allmänna Bestämmelser skall ske. Revidering av anvisningarna har skett 2009-01-01.

[LandstingsRegion](#)fullmäktige § 113/11 har kompletterat bestämmelserna med rätt till föräldrapenningtillägg.

Tillämpning av Allmänna bestämmelser (AB) vid förtroendevalds föräldraledighet

~~21-0~~ §

AB § 29 - rätt till föräldrapenningstillägg - ska tillämpas för förtroendevalda med månadsarvode på samma villkor som för löntagare.

Tillämpning av Allmänna bestämmelser (AB) vid förtroendevalds sjukledighet

[221](#) §

Tillämpning av AB § 28 Sjukdom, mom 3,5 och 6 för förtroendevald med månadsarvode och beräknat per kalenderdag innebär följande:

Den förtroendevalde ska snarast anmäla sjukfrånvaron till det lönekontor inom [landstinget Region Dalarna](#) som sköter utbetalningen av månadsarvodet.

Sjukavdrag/sjukarvode beräknas:

$$\frac{(\text{månadsarvode})}{(\text{antal kalenderdagar i månaden})} \times (\text{antal frånvarodagar/kalenderdagar})$$

Sjukarvode

Dag 1 Karensdag, ingen ersättning

Dag 2-14 80 % av arvodesbortfallet

Dag 15-90 10 % av arvodesbortfallet

Förtroendevald med månadsarvode överstigande 62,5 % av prisbasbeloppet och som därmed överskrider Försäkringskassans högsta belopp för kalenderdagsberäknad sjukpenning, erhåller skillnaden mellan högsta sjukpenning och 77,6 % av arvodesbortfallet enligt:

(Månadsarvode)	
10 %	10 % sjukarvode (dag 15-90)
(Mellanskillnad)	Skillnad upp till 77,6 % av arvodesbortfallet erhålls (dag 15-framåt)
(Högsta sjukpenning)	Max belopp från försäkringskassan

Reseersättning och traktamenten

232 §

Ersättning för resekostnader i samband med sammanträden och förrättningar, och traktamenten utgår från den förtroendevaldes bostadsort. Ersättning utgår oavsett om den förtroendevalde disponerar arbetsrum på sammanträdes-/förrättningsorten och oavsett avståndet till bostaden.

Ersättning utgår även till närvarande men icke tjänstgörande ersättare i nämnder, utskott och beredningar. För ersättare i fullmäktige, som varken tjänstgör eller utgör s.k. extra disponibla ersättare enligt 17 § utgår inte någon reseersättning.

Vid övernattnings på grund av lång resväg gäller samma regler för betalt hotellrum och traktamente som för [landstingets regionens](#) anställda. Hotellrum beställs enligt de rutiner som [landstingets-Region Dalarnas](#) administrativa ledning anvisar. Rese- och traktamentsersättning utgår med motsvarande belopp som gäller för [övriga landstingsregion](#) anställda.

För den som behöver anlita färdtjänst för resor till sammanträden

Särskild ersättning för barntillsyn och vård av person med funktionshinder**243 §**

Förtroendevalda kan vid deltagande i protokollförda sammanträden få ersättning för redovisade kostnader för barntillsyn och vård av person med funktionshinder under följande villkor.

- Särskild ersättning för barntillsyn utgår för barn som inte fyllt 12 år.
- Särskild ersättning för vård av person med funktionshinder utgår för funktionshindrad som stadigvarande vistas i förtroendevalds bostad.
- Särskild ersättning betalas mot verifikation och ersätts med utbetalat belopp jämte skatt och eventuella arbetsgivaravgifter, dock högst 0,7 % av prisbasbeloppet per timma.
- Särskild ersättning till förtroendevald enligt arvodesreglementet ska inte kunna utbetalas till make, sambo, föräldrar, barn eller syskon.
- För förtroendevalda som fullgör uppdrag på heltid eller betydande del av heltid (40 % eller mer) utgår inte någon särskild ersättning.
- Särskild ersättning för barntillsyn utgår inte vid barntillsyn som kan tillgodoses inom den ordinarie barnomsorgen.
- Den särskilda ersättningen är skattepliktig.

Försäkringsskydd**254 §**

De förtroendevalda omfattas av försäkringsvillkor som anges i TFA-KL (trygghetsförsäkring vid arbetsskada) och AGS-KL (avtals-gruppssjukförsäkring) om tillämpning av Allmänna bestämmelser vid förtroendevalds sjukledighet.

Pensioner m.m. för förtroendevalda som omfattas av PBF

Tillämpningsområde

265 §

Landstingsfullmäktige har genom beslut 2002-06-17/18, § 86/02 fastställt SKL:s "Bestämmelser om pension och avgångsersättning för förtroendevalda", PBF. Reglementet omfattar förtroendevalda med motsvarande minst 40 % i fast månadsarvode.

Övriga förtroendevalda har rätt till ersättning för de pensions- och semesterförmåner som de förlorar när de fullgör sina uppdrag.

Samordning/Minskning med förvärvsinkomst

276 §

Visstidspensionen samordnas (minskas) om den förtroendevalda har förvärvsinkomst samtidigt som han uppbär visstidspension

Inkomster som påverkar visstidspensionen

287 §

- Inkomst av anställning (lön, semesterersättning, övertid, obekvämt arbetstid m.m.). Även arvoden för ett offentligt uppdrag betraktas som förvärvsinkomst.
- Sjukpenning.
- Inkomst av egen rörelse.
- Andra skattepliktiga bidrag eller förmåner.

Inkomster som inte påverkar visstidspensionen

298 §

- Frivilliga försäkringar, t ex en privat pensionsförsäkring.
- A-kassa (A-kassan gör avdraget).

Innan minskningen med förvärvsinkomsten görs, undantas 2/12 av för varje år gällande prisbasbelopp.

Pensioner m.m. för förtroendevalda som omfattas av OPF-KL fr.o.m. 2014-10-20

Tillämpningsområde

30-29 §

Landstingsfullmäktige har genom beslut 2014-09-22, § 88/14 fastställt SKL:s "Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda", OPF-KL. Bestämmelserna omfattar förtroendevalda som har valts i samband med valet 2014 eller senare och som inte omfattas eller har rätt till egenpensionsförmåner enligt PBF, PRF-KL eller äldre bestämmelser/reglementen för förtroendevalda i Landstinget Dalarna.

Avgiftsbestämd ålderspension

340 §

Pensionsavgift 4,5 % på pensionsgrundande årsinkomst upp till 7,5 ibb (inkomstbasbelopp). Pensionsavgift 30 % på pensionsgrundande årsinkomst över 7,5 ibb upp till 30 ibb. Pensionsavgiften avsätts fr.o.m. år 2015 till pensionsbehållning 31 mars följande år (pensionsavgift för år 2014 har utbetalats kontant). Pensionsavgift under 1,5 % av ibb för kalenderår utbetalas kontant. För att få avgiftsbestämd ålderspension ska ansökan göras, se "Anvisningar vid ansökan" i ärende LD13/03489.

Omställningsstöd $\geq$ 40 %

000052

321 §

Omfattar förtroendevalda med fast månadsarvode om minst 40 % av heltid. Kvalifikationstid för omställningsstöd beräknas endast på uppdragstid i Landstinget Dalarna/[Region Dalarna](#). Omställningsstöd innehåller aktiv omställningsinsats, ekonomiskt omställningsstöd samt förlängt ekonomiskt omställningsstöd. För att få omställningsstöd ska ansökan göras, se "Anvisningar vid ansökan" i ärende LD13/03489.

Sjukpension $\geq$ 40 %

332 §

Omfattar förtroendevalda med fast månadsarvode om minst 40 % av heltid som får sjuk- eller aktivitetsersättning från Försäkringskassan. För att få sjukpension ska ansökan göras, se "Anvisningar vid ansökan" i ärende LD13/03489.

Ersättning för förlorad tjänstepensionsförmån $<$ 40 %

343 §

Landstingsfullmäktige har genom beslut 2009-09-21, § 101/09 fastställt ersättning för förlorad tjänstepensionsförmån till förtroendevald med fast månadsarvode mindre än 40 % av heltid. För kalenderår utbetalas i mars följande år pensionsavgift med 4,5 % på utbetald förlorad arbetsinkomst. Pensionsavgift understigande 100 kronor utbetalas ej. Vid ersättning för förlust av semesterförmån får det beloppet uppräknas med 4,5 % vid utbetalning.

Bilaga 1

**Rekommendation angående arvoden m.m. till ledamöter
i landstingsregionägda bolag och stiftelser**

LandstingsRegionstyrelsen rekommenderar de landstingsregionägda bolagens bolagsstämmor samt styrelser i landstingets-regionens stiftelser att anta samma reglemente som gäller för övriga förtroendevalda inom landstingetregionen.

Ersättning för förlorad arbetsinkomst utgår enligt samma förutsättningar som för övriga förtroendevalda.

Arvode till ordförande bör relateras till arvodet för riksdagsledamot och månadsarvode för övrigt landstingsråd.

Ordförande i bolag och stiftelser

15 % av riksdagsledamöternas månadsarvode

Revisorer i bolag och stiftelser

Sammanträdesarvode enligt landstingets-regionens arvodesreglemente

Månadsarvoden för förtroendevalda

Månadsarvode i % av
riksdagsledamöternas
månadsarvode:

LandstingsRegionfullmäktiges presidium:

Ordförande	20
1:a och 2:a vice ordförande	10

LandstingsRegionråd 1

tillika landstingsregionstyrelsens och AU:s ordförande	70
ordförande i Kollektivtrafiknämnden	40
ordförande i Landstingets Region Dalarnas Pensionärsråd (RDLPR)	

LandstingsRegionråd 2

med ansvar för hälso- och sjukvårdsfrågor	20
ordförande i Hälso- o sjukvårdsnämnden	80

LandstingsRegionråd 3

med ansvar för personalfrågor,	60
ordförande i PU	
ordförande i Servicenämnden	40

LandstingsRegionråd 4

med ansvar för hjälpmedel- och hälsovalsfrågor	25
ordförande i Hälsovalsberedningen	35
ordförande i Hjälpmedelsnämnden	40
ordförande i Funktionshinderrådet (FRID)	

LandstingsRegionråd 5

med ansvar för regionutvecklingsfrågor	– 20
ordförande i Regionala utvecklingsnämnden	80

LandstingsRegionråd 6

med ansvar för fastighets- och forskningsfrågor	40
ordförande i Fastighetsnämnden och	40
ordförande i Forskningsrådetberedningen	20

LandstingsRegionråd 7

med ansvar för miljö- och hållbarhetsfrågor samt	60
kultur- och bildningsfrågor	
ordförande i Kultur- och bildningsnämnd	40

000055

**Månadsarvode i %
av riksdagsledamöternas månadsarvode**

Oppositionsråd

Oppositionspartierna som sammanlagt har 40 mandat i fullmäktige delar på 4 heltidsuppdrag utifrån respektive partis mandat enligt följande:

Oppositionsråd 1 (S)	100
Oppositionsråd 2 (SD)	100
Oppositionsråd 3 (S)	90
Oppositionsråd 4 (V)	60
Oppositionsråd 5 (S)	50

Landstingets Region Dalarnas revisorer 25

Region Dalarna

Revisorer 5

Kommunalförbundet upphör fr.o.m. 2019-01-01, varför ersättningen utges till dess granskningen av kommunalförbundet Region Dalarna är avslutad.

Fastighetsnämnden

Ordförande 40

Forskningsberedningen

Ordförande 20

Hälso- och sjukvårdsnämnd

Ordförande 80

Hälsovalsberedning

Ordförande 35

~~Hälso- och sjukvårdsberedningar 6 st~~

~~Ordförande 35~~

Kollektivtrafiknämnden

Ordförande 40

Kultur- och bildningsnämnden

Ordförande 40

Patientnämnden

Ordförande 25

Regional utvecklingsnämnd

Ordförande 80

Servicenämnden

Ordförande 40

Tandvårdsnämnden

Ordförande 40

000056

GEMENSAMMA NÄMNDER

Hjälpmedelsnämnden Dalarna

Ordförande 40

Språktolknämnden i Dalarna

Ordförande 10

innehas vartannat år av [Landstinget Region](#) Dalarna
och vartannat år av Borlänge kommun